

STATSBUDSJETTET 2026

INNSTILLING FRA FAMILIE- OG KULTURKOMITEEN

Oppsummering

Dato: 10.12.2025

Familie- og kulturkomiteens Innst. 14 S (2025 - 2026) om bevilgninger på statsbudsjettet for 2026, kapitler under Kultur- og likestillingsdepartementet, ble avgitt 8. desember d.å. og behandles i Stortinget 10. desember.

Nedenfor følger utdrag fra innstillingen med vekt på forslag og merknader om NTOs medlemmer, saker som står på NTOs dagsorden og annet som det etter administrasjonens vurdering kan være verdt å merke seg. I tillegg følger oppsummeringer/utdrag fra opposisjonspartiernes alternative statsbudsjetter.

BUDSJETTFORLIKET

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Rødt, MDG og SV ble 3. desember enige om en budsjettavtale for statsbudsjettet for 2026. Den økonomiske rammen for rammeområde 3 (kultur og likestilling mv.) er styrket med 72 mill. kroner sammenlignet med regjeringens budsjettforslag.

Budsjettavtalen inneholder gladelige økninger til flere musikk- og scenekunstinstitusjoner.

Kap. 323 post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner

- Trøndelag Teater: 5 mill. kroner
- Turnéteatret i Trøndelag: 2,5 mill. kroner
- Teater Vestland: 1 mill. kroner
- Det Vestnorske Teatret: 1 mill. kroner

Hver og én av disse økningene kommer med følgende merknad:

Budsjettforlikspartnerne er enige om at bevilgningen i 2026 er en bevilgning utover fordelingen mellom stat, fylkeskommune og kommune.

I statsbudsjettet er det uansett f.o.m 2025 presisert at forutsetningen om regional medfinansiering er knyttet til det ordinære statstilskuddet slik det framgår i budsjettproposisjonen. Dersom statstilskuddet i 2025 økes utover dette, enten som følge av Stortingets behandling eller ved tilleggsbevilgninger i løpet av året, er det ikke en forutsetning at regionen øker sin finansieringsandel tilsvarende i gjeldende budsjettår.

Vi har uttalt oss positivt til denne presiseringen som anerkjenner behovet for forutsigbarhet i de kommunale og fylkeskommunale budsjettprosessene.

Samtidig har vi understreket at alle økninger i institusjonenes rammetilskudd som er vedtatt av Stortinget må anerkjennes som like forutsigbare midler for institusjonene, uavhengig av om økningene er foreslått i budsjettproposisjonen eller forhandlet fram gjennom budsjettforlik og stortingsbehandling.

Dette i lys av tidligere erfaring av at tilskuddet til Kloden Teater først ikke ble videreført i departementets påfølgende års budsjettforslag sammen med presiseringene i årets proposisjon om at de økningene som ble fremforhandlet i budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV er videreført som del av de ordinære driftstilskuddene. Dette er presiseringer som etter vårt syn burde være unødvendige.

Kap. 320 Post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.

- Kloden Teater: 1 mill. kroner

I [budsjettavtalen med verbaler](#) er partiene i tillegg enige blant annet om at det bevilges 3 mill. kroner til scenekunstkompaniet Verdensteateret i statsbudsjettet for 2025 ifb. nysalderingen.

Post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.

- Musikk i Innlandet: 1 mill. kroner
- Skuespiller- og danseralliansen: 5 mill. kroner i statsbudsjettet for 2025 ifb. nysalderingen, jf. [budsjettavtale med verbaler](#). Resultatet er at kuttet i regjeringens budsjettforslag reverseres.

Kap. 322 post 70 Nasjonale kulturbygg

- Unge Viken Teater: 10 mill. kroner til nye lokaler

I tillegg foreslår det samme flertallet at det tilknyttes et tilsagn om statlig tilskudd på ytterligere 20 mill. kroner i senere budsjettår, slik at den statlige medvirkningen til prosjektet blir 30 mill. kroner.

Regionale kulturfond og kommuneøkonomi

Bevilgningen til Regionale kulturfond økes med 30 mill. kroner, slik at kuttet i regjeringens budsjettforslag nesten reverseres.

Budsjettforliket innebærer også en styrking av kommuneøkonomien på 4,1 milliarder kroner utover regjeringens budsjettforslag. Samlet innebærer dette en økning i kommunesektorens frie inntekter i 2026 på 8,4 milliarder.

Inndekninger

- Kap. 300 Kultur- og likestillingsdepartementet, post 1 Driftsutgifter: - 0,6 mill. kroner «for et kutt i byråkrati i KUD»
- Kap. 320 Kulturdirektoratet og Kulturrådet m.m., post 01 Driftsutgifter: - 0,5 mill. kroner «for et kutt i byråkrati i Kulturdirektoratet».

MINDRETALLSMERKNADER

Nationaltheatret

FrP

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av at løsningen som er valgt for Nationaltheatret, må sikre en raskest mulig oppgradering av dagens bygg. Disse

medlemmer mener det må holdes et konstant fokus på økonomi slik at det ikke kommer store økonomiske overskridelser.

Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at Nationaltheatret må sikres en raskest mulig oppgradering. Disse medlemmer viser til regjeringens konklusjon om å gå for minimumsalternativet i Statsbyggs utredning, hvor teaterbygningen på Johanne Dybwads plass renoveres og at det etableres permanente og eksterne biscener. Disse medlemmer ber regjeringen utrede alternativet om å renovere og bygge ut teaterbygget på Johanne Dybwads plass i klassisk stil, samt ikke etablere eksterne biscener.

Disse medlemmer viser til partiets merknad vedrørende kap. 1530 post 30 i Innst. 16 S (2025–2026) fra Stortingets kommunal og forvaltningskomité, vedrørende omdisponering av midler avsatt til prosjektering av oppgradering av Nationaltheatret.

Fra kommunal- og forvaltningskomiteens [Innst. 16 S \(2025-2026\)](#):

Komiteens medlemmer fra Høyre mener regjeringen bør avsette 3 mill. kroner av bevilgningen avsatt til rehabilitering av Nationaltheatret slik at Statsbygg kan gjennomføre en nærmere utredning og uavhengig kvalitetssikring av prosjektet «Ny fremtid for Nationaltheatret». Disse medlemmer viser til at «Ny fremtid for Nationaltheatret» ble nevnt i den eksterne kvalitetssikringsrapporten 20. mai 2025. Der skrev Marstrand og Høgskolen i Molde følgende:

«Underlaget er mindre detaljert og komplett enn alternativer som Statsbygg har utarbeidet. Det har derfor vært behov for å vurdere løsningsforslaget mer overordnet enn det som er tilfellet for de alternativer som inngår i vår analyse.»

Skuespiller- og danseralliansen

SV

Dette medlem viser til Norsk skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) og Musikeralliansen, som sørger for at kunstnerne får lønn mellom oppdrag og et sosialt sikkerhetsnett. Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) er i kulturbudsjettet foreslått med et betydelig kutt på hele 3,85 mill. kroner i 2026. SKUDA er per nå arbeidsgiver for 102 frilans scenekunstnere, 50 dansere og 52 skuespillere, som jobber i korte midlertidige ansettelser og oppdrag. SKUDA er den største arbeidsgiveren for utøvende kunstnere i det frie scenekunstheltet, og har et nasjonalt ansvar, og har kunstnere bosatt i hele landet som jobber i alle deler av scenekunstheltet. Sosialistisk Venstreparti anerkjenner hvor viktig SKUDA er, og reverserer derfor kuttet og styrker SKUDA i Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett.

KrF

Dette medlem viser til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett prioriteres 30 mill. kroner til innkjøp av trykte bøker til skolebibliotekene, som gir barn og unge bedre tilgang til litteratur, og 25 mill. kroner til regionale kulturfond for å sikre et mangfoldig kulturliv i hele landet. I tillegg foreslås 10 mill. kroner til rehabilitering av Kunstnernes hus i Oslo og 5 mill. kroner til Skuespiller- og danseralliansen for å bedre kunstneres arbeidsvilkår.

MDG

Dette medlem viser til at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett foreslår å kutte Skuespiller- og dansealliansen (SKUDA). SKUDA utløser mye aktivitet i det frie feltet og har en sentral og viktig funksjon. Miljøpartiet De Grønne reverserer derfor i sitt alternative budsjett dette kuttet og foreslår heller en økning på omtrent 1 mill. kroner til SKUDA.

Kap 320 Kulturdirektoratet og Kulturrådet mm. post 55 Norsk kulturfond

FrP og Høyre

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til gjentatte medieoppslag den siste tiden som reiser alvorlige spørsmål ved Kulturrådets tildelingspraksis og habilitet i behandling av søknader. Disse medlemmer mener det er uholdbart dersom aktører med direkte tilknytning til søkere samtidig har nøkkelroller i forvaltningen av tilskuddsordninger.

Disse medlemmer mener at tilliten til tildelingssystemet for offentlige kulturmidler svekkes når det oppstår inntrykk av kameraderi, manglende åpenhet eller rolleblanding. Det er avgjørende at all forvaltning av slike midler skjer på en måte som sikrer høy integritet og likebehandling.

Disse medlemmer mener derfor det er avgjørende med en ekstern totalgjennomgang av Kulturrådets praksis og virksomhet.

[..]

Disse medlemmer viser også til at det for tiden er mange pågående saker som svekker Kulturfondets legitimitet og omdømme, og vil påpeke at det er avgjørende at dette gjenopprettes. Disse medlemmer ber derfor regjeringen vurdere hvordan man kan sikre størst mulig grad av åpenhet og transparens i tildelingsprosessene til Norsk kulturfond.

ALTERNATIVE BUDSJETT

Nedenfor følger en oppsummering av/utdrag fra opposisjonspartienes alternative statsbudsjetter med vekt på NTOs medlemmer, saker som står på NTOs dagsorden og annet som det etter administrasjonens vurdering kan være verdt å merke seg.

Sosialistisk Venstreparti

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
323	70	Trøndelag teater	16
323	70	Den Nationale Scene	10
323	70	Teater Vestland	3
323	70	Arktisk Filharmoni	8
320	75	Kloden teater	1
323	70	Sørsamisk teater	3
320	74	Arrangørstøtte kulturhusene (Scenekunstbruket)	2
320	74	Musikk i Innlandet	5
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	9
320	74	Musikeralliansen	5
320	55	Tidsskrift og kritikk, Kulturfondet	7

320	55	Styrke tilskuddsordningene for musikk og scenekunst, Kulturfondet	15
320	75	Litteraturhus, kunstscener og kompanier, reversere kutt og legge til rette for flere satsinger, inkluderer blant annet Stella Polaris, Studium Actoris, Bruddet Fjæreheia, Verdensteatetet m.fl.	30
320	74	Tilskudd organisasjoner og kompetansesentre, reversere kutt og legge til rette for nye satsinger. Inkluderer blant annet Applaus scene, Davvi Senter for scenekunst, Norges Husflidslag og Norsk Publikumsutvikling, Foreningen Norden, Masahat m.fl.	30
320	74	Safemuse, residenser for forfulgte og truede kunstnere	10
325	60	Regionale kulturfond	50

Rødt

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
323	70	Arktisk Filharmoni	4
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	10
320	74	Musikerallianse	7
320	74	Davvi – Senter for scenekunst	1
320	75	Stella Polaris	1,3
325	1	Avvikle Kulturtanken	-55
325	1	Styrke Den Kulturelle skolesekken, med særlig vekt på lønns- og arbeidsvilkår for kunstnerne	55
300	1	Utrede bedre løsninger for pensjonsopptjening og sykepenger for selvstendig næringsdrivende og frilansere	5

MDG

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
323	70	Arktisk Filharmoni	10
323	70	Det Norske Teatret	10
323	70	Det Vestnorske Teatret	3
323	70	Sjiraffen kultur- og kompetansesenter (ikke på posten i dag)	7
322	70	Unge Viken Teater, nye lokaler	29,7
322	70	Griegkvartalet	7
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	5
320	75	Verdensteatret	3
320	75	Stella Polaris	1
320	74	Davvi Senter for scenekunst	3
320	74	Applaus	2,5
325	78	Den Kulturelle skolesekken	10

Senterpartiet

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
323	70	Teater Vestland	1
323	70	Turnéteatret i Trøndelag	3,5
323	70	Det Vestnorske Teatret	1
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	5
325	60	Regionale kulturfond	30
323	01	Redusere byråkrati. Musikk og scenekunst (Riksteatret)	-6,5
323	70	Ikke øke støtten til Den norske opera & ballett	-28
323	70	Ikke øke støtten til Nationaltheatret	-9,7
320	70	Ikke øke støtten til Oslo-Filharmonien	-9,3
320	70	Ikke øke støtten til Carte Blanche	-5,2

320	74	Ikke gjennomføre regjeringens. dansesatsing	-10
320	74	Ikke øke støtten til Bærum kulturhus – Dans Sørøst-Norge	-0,125
325	01	Redusere byråkrati. Allmenne kulturformål (Kulturtanken)	-5,1
325	01	Redusere byråkrati. Kulturtanken utenom Den kulturelle skulesekken	-10
300	01	Redusere byråkrati KUD	-10
320	01	Redusere byråkrati Norsk kulturråd	-12,6
Flytte ansvaret for kulturminnepolitikken fra Klima- og miljødepartementet til Kultur- og likestillingsdepartementet for å sikre bedre samordning/ressursbruk.			

Høyre

Kap	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
320	55	Norsk kulturfond	-200
320	74	Kompetansesentre mm	-50
320	72	Kunstnerstipend	-60
	73	Kunstnerstipend	-20
300	01	Kultur- og likestillingsdepartementet (drift)	-8,4
325	60	Øremerket tilskudd til kommunene (regionale kulturfond) Innlemmes i rammetilskudd	-40
326	85	Gjennføre gaveforsterkningsordningen halvårseffekt	50
326	71	Gjennføre, styrke og utvide ordningen «Kultur som næring»	25
ABE-kutt: 1 pst. Tilbakeføring til helseforetakene			

Fremskrittspartiet

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
323	70	Musikk- og scenekunstinstitusjoner	-500

		Landsdelmusikerordningen i Nord-Norge	-27,4
320	75	Litteraturhus, kunstscener, kompanier	-169
320	74	Tilskudd til organisasjoner, kompetansesentre mm	-230
320	55	Norsk kulturfond	-500
320	51	Fond for lyd og bilde	-11,8
320	72	Kunstnerstipend	-82,7
320	73	Garantiinntekter og langvarige stipend	-194
		Statsstipend	-2,4
322	70	Nasjonale kulturbygg	-161
325	01	Kulturtanken, drift	-20
300	01	Kultur- og likestillingsdepartementet (drift)	-15
320	01	Kulturdirektoratet (drift)	-25
ABE-kutt: 1,5 pst.			
Ellers kuttes det kraftig i mediestøtte og tilskuddet til NRK om lag halveres.			

Kristelig folkeparti

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	5
325	60	Regionale kulturfond	25
320	55	Norsk kulturfond	-80
320	74	Danesatsing	-10
ABE-kutt: 1 pst. Sykehusene og kriminalomsorgen skjermes			

Venstre

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i mill. kr
323	70	Arktisk Filharmoni	10
323	70	Teater Manu	2
323	70	Operaen i Kristiansund	3

322	70	Griegkvartalet	10
320	55	Norsk kulturfond - arrangørstøtte til barnefestivaler	5
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	6
320	74	Musikerallianse	7,5
320	74	Norsk Publikumsutvikling	2
320	76 (ny)	Norwegian Arts Abroad	10
325	71	Kreativ Eksport Norge Opprettelse av et «Innovasjon Norge» for kreative næringer, jf. valgløfte kultur. Satt en sum som kan være en forprosjektsum. Denne posten blir lagt ned pga regjeringens kutt i kultur som næring i Innovasjon Norge	5
ABE-kutt: 0,75 pst. Helseforetak, kriminalomsorg, UH-sektoren og tilskuddsordninger under KUD skjermes.			